

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOSOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Tüzes nyelvek.

Irta: Dr Pallos Árpád.

S az emberek nem értették meg egymást. A nyelvük, a szokásaik, hajlamaik, szívük vonzalma, különbözők lettek. Egymásra ellenséges indulattal tekintettek azok, akik nem egy ritus szerint imádták az egy igaz Istent, kik nem egy módon adtak kifejezést tiszteletüknek egy felsőbb Hatalom iránt. S az Isten hatalmas nyelveket, tüzes lángnyelveket bocsájtott le közibök, biborpiros lángnyelveket, melyek felvilágosították az eltévelyedett lelkeket, hogy az igazi Istentisztelet nem az egyforma oltáron, nem az egy ritus szerint áldozásban rejlik, hanem csak csupán egyetlen hatalmas érzésben, a szeretetben. Ha egymást szeretik az emberek s a szeretet sugálja ténykedéseiket, akkor eleget tettek annak a magasabb kívánalomnak, melyet egy szóval istentiszteletnek nevezünk.

Istent imádni, Istent tisztelni csakis úgy lehet, ha embertársainkat szeretjük, ha a szereteten keresztül bíráljuk meg egymás cselekedeteit s úgy ítélkezünk is felettük.

Ime piros pünköszt napján, amint elmélkedünk eltűnt idők régi hagyományain, fenmaradt történetén, amint elgondolkozunk mindazokon, amiket a szentírás ránk hagyományozott, bizonyos szorongó érzéssel nézzük jelenlegi közállapotainkat, melyek a legutolsó időben mindent, csak a keresztényi szeretetben nem fogamzott jelenségeket mutat. Az emberek gyűlölik egymást, a vallásfelekezetek közötti villongás lappangó zsarátnoka ismét fellobbant s csoportok tömörülnek, melyek harcot hirdetnek a más oltáron áldozók, a más ritus szerint Istent, ugyanazt az egy Istent tisztelő, imádók ellen. S ha csoportok harci riadója visszhangra talál, visszhangra, mely az ország hegyek-koszoruzta, egyik végétől elhangzik a havasok lábánál elterülő másik végére. S oly jelszavakat hallunk, melyek a magyarság ismert liberális muszával, türelmességével ellentétben áll s amely megcáfolja azokat a tiszta, kristályos, patyolatfehér hagyományokat, melyeket őseink a történet könyveinek tanúsága szerint reánk hagyományoztak. Megcáfolják a multat s meghazudtolják azt a jövődőt, melyet méltán várhattunk volna a lovagias magyar nemzettől, történetét véve alapul tovább fejlődését illetőleg.

Piros pünköszt napján, ezen a ragyogó, ezen a felüdtető ünnepnapon sötét és komor képzetek alakulnak ki agyunkban. Gondolataink nélkülöznek azt a fényt, azt a derűt, melyet oly szívesen alkalmaznánk reánk s az ország jövődjére. De ez a politikai mesgye, melyen egy nagy része ennek az országnak elindult, hogy azon keresztül érjen nyilván ugyanazon magasztos célhoz, mely mindnyájunk szívét egyként

hevíti: az önálló, független Magyarország-hoz, ezen a mesgyén úgy hisszük sokkal nagyobb, sokkal kellemetlenebb s veszélyesebb utat kell majd megtennünk, mintha erre a célra a liberalizmus, a felvilágosodottság fátyla fényének világát felhasználva, az őseink által kitaposott s ismert utakat választanók.

Piros pünköszt napján, a tüzes nyelvek eme szimbolikus napján azt szeretnők, ha ezek az égi nyelvek ismételtén alászálla nánaka magasságos egek-ből s megvilágítanák azok agyát, gondolatait, akik a magyar haza felvirágoztatását a szerintünk helytelen uton óhajtanák megvalósítani, kivívni.

Politikai helyzet.

Még javában folyik a költségvetés tárgyalása és a kultusz-tárcánál magasra csapnak a felekezeti viták hullámai, a politikai világ komoly érdeklődése azonban már a jövő nagy kérdései, a megoldásra váró nagy feladatok felé irányul.

Előrelátható, hogy a költségvetés letárgyalása és az azt követő appropriációs vita még június hónapot igénybe fogja venni és akkor merül fel az a kérdés, mi legyen a képviselőház legközelebb munkaprogramja, mikor fogjon azon döntő horderejű kérdéseknek tárgyalásához, amelyek a jövő Magyarország fejlődésére tagadhatatlanul a legnagyobb befolyással bírnak.

Annak dacára, hogy immár egy évtizede a választói törvény sürgős reformjának megvalósítása napirenden van és a paktumok, amelyek a különböző kormányok és ő felsége között az általános szavazati jog törvénybeiktatására létrejöttek, az összes illetékes tényezők erkölcsi obligóját teremtették meg, a jövő ezen nagy problémájának megoldására komoly törekvéseket ez ideig nem láttunk, sőt szakadatlan láncolatát tapasztalhattuk a különböző trükköknek és politikai rafinériáknak, amelyekkel ezen ígéret alól kibújni akartak.

A trónbeszéd, amellyel őfelsége a mostani országgyűlést megnyitotta, a legsürgösebb feladatnak jelezte az általános elvén nyugvó választói reform behozatalát, és ime, eltelt egy év anélkül, hogy az ő felsége által garantált ígéret beváltásához komolyan hozzáfogtak volna.

A katonai kérdések odiózus voltától eltekintve, már abból a szempontból is érthető és indokolt a nyugtalanság, amelyet a választói reform őszinte hívei körében keltett a kormány az eljárása, amikor a megoldandó kérdések legutolsó csoportjába helyezi az ő felsége által sürgősnek jelzett választói reformot és jön előbb egy véderőjavaslattal, amely tömegtelen vér- és pénzáldozatot igényel a nemzettől anélkül, hogy csak legparányibb részét is hozná azon jogos, törvényes és igazságos követeléseknek, amelyeket nyelvünknek és államiságunknak a hadsereg körében való érvényesítését tekintetében támasztottunk.

Ilyen viszonyok között nagy kérdőjelként áll az ország előtt a véderőreform sorsa. Valószínűnek látszik legalább abból a lázas

sietségből, amellyel a javaslatot az országgyűlés elé hozták, hogy a kormány még a nyári szünet előtt akarja azokat keresztül forszírozni. Ez a taktika, amely egy parlament elernyedtségére és ellenállási képességének csökkentésére van alapítva, évtizedes tapasztalatok szerint súlyos katasztrófával fenyeget. Nagy csalódás vár azokra, akik azt hiszik, hogy tisztán csak azért, mert nyári időben egy kifáradt képviselőház elé kerül a véderőjavaslat, el fognak némulni mindazok a jogos szemrehányások, amelyek a fennálló anomáliák megszüntetésére irányulnak, elfognak csitítani a nemzet azon aspirációi, amelyeknek nyelvünk és államiságunk paritásos kidomborítása érdekében kifejezést adtak még azok is, akik 67-es közjogi alapon állnak és így minimumot követeltek olyanok, akik függetlenségi program alapján állva, az önálló magyar hadsereg harcosai.

Amennyire biztos, hogy ezek a nagy nemzeti szempontok kellő domináló szerepre jutnak a vitában, annyira félreismerése volna a helyzetnek, ha vérmes optimizmussal remélnék a kormánykörök, hogy nem fogják számonkérni tőlük azt a léha játékot, amelyet a választói reform kérdéseivel üznek. A támadás tehát a véderőjavaslatok ellen a legagresszívabb lesz, egyrészt azok tartalmi fogyatékosága és nemzetietlen volta miatt, másrészt, mert a legfontosabb feladat, melynek megoldása erre a parlamentre vár: az általános választói jog sürgős törvénybeiktatása.

Kedvező auspiciumok nem kísérik tehát a véderővitát, legkevésbé, ha forszírozott nyári tárgyalással akarnának rajta tulesni, mert Széll Kálmán és Tisza István kabinetjének bukása legjobb intő példa arra, hogy ilyen taktika és a nemzet aspirációinak ilyen negligálása csak a pártok katasztrófájához vezet.

— **A székely háziipar fejlesztése és értékesítésének új alapokra helyezése** érdekében a marosvásárhelyi Székely Társaság igen figyelemre méltó felterjesztést intézett a kereskedelem- és földművelésügyi miniszterekhez. Bizony már ideje is lesz megmozdulni a kormánynak e téren, melyen oly nagyfokú mulasztások történtek. A gazdálkodó nép legnagyobb részének télen nincs semmi keresete. Millió dolgozók kéz foglalkozás nélkül áll és óriási nemzeti károsodás, pusztulás van. Pedig a nép szeretne dolgozni, csak munkába kell állítani. Szorítsa le a kormány az ország-szerte szélhámoskodó, élelmeskedő alakokat, kik lépten-nyomon csalják és anyagilag szipolyozzák a jóhiszemű közönséget, hogy maguknak vagyont harácsolva össze, here módon élösködjenek. Sietve koppintsanak körmükre az ilyen nagy hangú frázisokkal, folytonos hazugsággal mindenkit lekenyerezni, törbe csalni igyekvő gonosztevőknek, kik a legkisebb jóra sem képesek, csak ígéretekkel bolondítják a jóhiszemű embereket. A miniszterek vegyék tehát figyelembe a Székely Társaság felterjesztését és sürgősen vágják utját a szélhámos csalóknak. Ezt parancsolja a nép érdeke és boldogulása.

— **Zavargás tört ki a debreceni kereskedelmi iskola érettségiző diákjai közt**, mert a vizsgán 20 százalék megbukott.

HÍREK.

HA KÖLTŐ VAGY...

Ha költő vagy ne turkálj a szemétkben!
Ne légy, ne légy szemétdomb dalnoka!
Mind szennyes az, mind fürdik a mocsokban,
Mit ott találsz: ha gyöngy, ha korona.
Légy hófehér kócsag, mely fönn repül,
Tollára tündöklő nap csókja hull —
S az emberek csodálják, amikor
Fejük felett ragyogva elvonul.

Ha költő vagy: kerüld el a mocsárt!
Ne légy a sárba gázoló szekér,
Mely a járda szélére csak sarat hány.
Maga is csak sár mire haza ér.
Légy a magasság göncölszekere
Bedübörögve végtelen terét...
Robogj az ég ezüst, arany mezőin
Csillagokat hullatva szerte-szét!

Ha költő vagy: ne tépd, ne tépd le a nő
Becsületének tiszta liliumát!
Harmatba mosdott kézzel fonj fejére
Aranyugárból tündékoronát!
Az Isten legmagasztosb alkotása:
Dicsfény a nő a férfi homlokán;
Szent, amikor ringatja kisdédét
S altatja dallal mint a csalogány.

Ha költő vagy: oldd meg a sarudat a
Családi tűzhely küszöbe előtt,
Mert templom az, ahol le kell borulnod:
Oltár fogadja ott az érkezőt.
Ne fertőztesd meg a csapszék lehelével
Szívek mélyén megszentelt lángjait:
Mennybe törő tűzében hadd lobogjon
A szeretet, a boldogság, a hit!

Ha költő vagy: becsüld meg önmagad!
Légy mint a napsugár, szeplőtelen!
Melynek nyomán az árokparion is
Csak illatos tarka virág terem.
A szép, a jó virágos bölcsőjébe
Szálljon lelkedből minden gondolat...
Isten daloljon lantod hurjain,
Ha Isten adta zengő lantodat!

Pósa Lajos.

— **Lapunk jövő száma** a pünkösti ünnepek alkalmából beálló munkaszünet miatt e hó 11-én (vasárnap) fog megjelenni.

— **Vegyünk szent lelket!** ... Ha a Szentlélek a szívben van, akkor az ember ama fához hasonlít, mely a legjobb és legédesebb gyümölcsöket hozza; így az igaz keresztény is felemelkedik lélekben Istenhez s olyan dolgokat cselekszik, melyekről meg lehet ismerni, hogy Isten lelke él és működik benne. Szent Pál a galatákhoz írt levelében ilyen cselekményekül ezeket sorolja fel: szeretet, öröm, békeség, türelem, kegyesség, jóság, hoszutűrés, szelídség, hűség, mértékletesség, megtartóztatás, szemérmesség. Tisztuljon meg a közélet. A vezérek járjanak elől jó példával és akkor mindnyájunk bensőjében lakozni fog a Szentlélek. Mert „Isten temploma szent és az ti vagytok. Ha azonban valaki Isten templomát megszentelteleníti, akkor Isten őt tönkre fogja tenni.” (Kor. I. 3, 17.) Vegyünk tehát mindnyájan szent lelket és hirdessük az igazat. Hiszen „aki gonoszul cselekszik, csak az gyűlöli a világosságot és nem jő a világosságra, hogy meg ne feddhessenek az ő cselekedetei; aki pedig igazságot cselekszik, a világosságra jő, hogy nyilvánkózzassanak az ő cselekedetei, mert Istenben tétettek.” (J. 3, 16—21.) Vegyünk szent lelket! ...

— **Iskolalátogatás.** Kósa Sándor miniszteri iskolalátogató, a dicsőszenimártoni polg. fiu- és leányiskola igazgatója, meglátogatta a székelyudvarhelyi áll. pol. leányiskolát s annak tanmenetét és ügykezelését behatóan megvizsgálta.

— **A csikszeredai főgimnázium** új épületét nagy ünnepélyességgel pünköst másodnapján szenteli fel Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök, aki pénteken délután Székelyudvarhelyre érkezett és résztvett a ifjúság vallásos ügyeinek rendezésében. A püspök ma a csiksomlyói bucsun vesz részt és tőlünk tegnap utazott el.

— **Polgári leányiskolások kirándulása.** A székelyudvarhelyi áll. polgári leányiskola növendékei az iskolai év végeztével, június 20-án, az igazgató és két tanítónő felügyelete és vezetése mellett nagyobb tanulmányi kirándulást terveznek, a mely előre láthatólag 6—7 napig fog tartani. Legelőször Brassót és környékét fogják megtekinteni. Megmásszák a Cenket, kirándulnak a román király kedvenc nyaralóhelyére, az Oláhországban fekvő gyönyörű Sinaiába, miközben a szép tömösi-szorost s a hótakarta Bucsest is közelről meg szemlélik, végül pedig a Fogaras megyében levő Propasta nevű hegyhasadékot nézik meg, mely Erdély legfestőibb pontjai közé tartozik. Brassóból Háromszéknek veszik útjukat és Sepsiszentgyörgy nevezetességeinek, valamint a kovásznai Pokolsárnak megtekintése után Kézdivásárhelyen pihenőt tartanak. Innen szekereken Bálványos-fürdőre szándékoznak menni, majd gyalog a torjai bűdösbarlanghoz és Erdély csodaszép tengerszeméhez a Szt.-Anna tóhoz. Végül a kies Tusnádfürdőre leereszkedve, azt is meg szemlélik, azután pedig vonatra ülnek, hogy tapasztalatokban gazdagon térjenek haza Székelyudvarhelyre. E 6—7 napig tartó kirándulás összes költsége 30 K, mely összegben a teljes ellátás, hálás és vasúti jegy költsége is benne van. Tekintve azt, hogy e csekély összeg Erdély legszébb fekvésű és legforgalmasabb városának, Brassónak legfestőibb természeti szépségeinek megtekintését teszi lehetővé, ezton is felhívjuk a szülőket és a gyermekek igaz barátait, hogy a kiránduláson való részvételt minél több növendék számára tegyék lehetővé. Az intézet volt növendékei is csatlakozhatnak a társasághoz. Jelemtkezni lehet június 10-ig a délelőtti órákban a polg. leányiskola igazgatójánál.

— **Új ügyvéd.** Dr. Lányi Imre ügyvéd Székelyudvarhelyt, Dr. Valentsik Ferenc országgyűlési képviselővel társulva, ügyvédi irodát nyitott. A kiváló tehetségű fiatal ügyvéd már évek óta vezetője Dr. Valentsik függetlenségi képviselőnek előkelő és nagy tekintélyű ügyvédi irodájának. S már magában az a tény, hogy Dr. Valentsik Ferenc, az országos nevű, elismert szaktekintély társának fogadta, legfőbb igazolása Dr. Lányi Imre ügyvéd kiváló egyéniségének. A közérdek szempontjából feltétlenül örvendetes dolog, ha becsületes, szigorú lelkiismeretességgel munkálkodó, megbízható ügyvédek kerülnek felszínre. Dr. Lányi Imre ügyvédet mi egész életén át ilyennek ismertük, épen azért nyugodt lélekkel ajánljuk a jogkereső közönség jól megérdemelt bizalmába.

— **Háromszáz népgyűlés a katonai javaslatok ellen.** A magyarországi szociáldemokratapárt június tizenegyedikén Magyarországon minden városában és nagyobb községeiben tüntető körmenettel egybekötött tiltakozó-gyűlést rendez a védőerő-törvényjavaslat ellen és az általános választójog mellett. Az országos jellegű tüntetést megelőzően a párt másfél millió brosúrát ad ki, a melyben az ország népét fölvilágosítja, hogy az új védőerőreform milyen óriási új terhet jelent az ország népének. A brosúrákat magyar, német, szerb, román és tót nyelven adják ki. Budapesten e napon az összes szakmai

szabadszervezetek nagygyűlést tartanak délelőtt. Délután nagy tüntető-körmenet lesz, utána pedig népgyűlés a középponti város-háza udvarán.

— **Gyermek színház.** A következő sorok közlésére felkértünk. Mint már jelezve volt, a barátok vezetése alatt álló román. kath. fiúiskola gyermekszínházat rendez. Két rövid, de nagyon érdekes darabot adnak elő. Az első darab „József Egyiptomban” mely egyiptomi József életét tárja elénk azon jelenetekkel, midőn az éhség idején testvérei is segélyt kérnek tőle s ő később atya Jákob és testvérei előtt fölfedi, hogy ő a József. Igen szép jelenetek vannak benne. Rubázat egyiptomi. Ebben a darabban felsőbb osztályos gyermekek játszanak. Igen érdekes a második darab: „Hófehérke”. Érdekes azért, mert I—II. oszt. gyermekek játszanak benne. Erre a célra készített ruhákban jelennek meg a törpék a színpadon. Elképzelheti mindenki, milyen kedvesek lesznek azok a törpe emberek nagy szakáll és bajusszal. Ugyancsak érdekesek Hófehérke, a királyné és a herceg a maguk díszes öltözeteikben. Kérjük azonban a n. é. közönséget, hogy ne csak elképzelje, hanem jöjjön el és nézze is meg. Az előadás 11-én este 8 órakor lesz a „Budapest szálloda” színháztermében. A helyárak olyan alacsonyok, hogy bár a színészek igénybe vették a n. é. közönséget, mégis hisszük, hogy senki sem marad el. Különben a karácsoni előadásunk garanciát nyújt a publikumnak, minket pedig ambícióval.

— **Háromszázötven tanítói és tanítónői állásra** hirdetett most egyszerre pályázatot a kultuszminiszter. A pályázatok az egész országra szólnak az 1911—12. tanévre és június 12-én járnak le.

— **Az Udvarhelykőri Dávid Ferenc Egylet** folyó évi június hó 22-én d. e. fél tíz órakor Gyepesen tartja meg közgyűlését melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja: Karácsonfalva, 1911. június 1-én az elnökség: Demeter Dénes elnök. Ifj. Sándor Gergely titkár.

— **A helyi levelezés megdrágítása.** A postakincstár a helyi levelezés megdrágítását tervezi akként, hogy a helyi levelezésben a zárt levelek 10 filléres postabélyeggel láthatók el. A helyi levelezőlapok eddig is 5 filléresek voltak, mint a tovább menő levelezőlapok. Ezenkívül a helyi ajánlott és expresszlevelek díját is felemelik, valószínűleg a tovább menő levelek viteldíjának felére. A helyi levelezés megdrágításából közel három millió korona bevételre számít a postakincstár, mely összeg a postai altisztek és szolgák fizetésére lesz fordítandó.

— **Trachoma-tanfolyam.** A községi, kör- és hatósági orvosok számára június 19-től 28-ig trachoma-tanfolyamot fognak tartani. Brassóban. A résztvevő orvosok utiköltségeik megtérítésén kívül 8 korona napidíjat kapnak.

— **A felhőszakadás,** mely két napon át olyan elementáris erővel zúdult a fővárosra, a vidéken is pusztított. Lőcsén, Nagykánizsán, Csongrádon, nagy pusztítást okozott a természetben.

— **Szövetkezeti állatbiztosítás.** Az erdélyrészi gazdasági akció területén már két évvel ezelőtt megindult a szövetkezeti állatbiztosítás szervezése és pedig oly sikerrel, hogy mostanig a községi állatbiztosító szövetkezet 88 községben volt megalakítható. Az ilyen, szövetkezetek száma folyton szaporodik, s az akció folyamánként Erdélyben lesz legelőször megoldva az állatbiztosítás.

— **Színészeti.** Hidvégi Ernő színtársulata utolsó előadásait tartja Székelyudvarhelyt. E hó 7-én fejezi be a szezon nagy művészi kabarettel. Pünköst ünnepein délutáni előadások is lesznek. Ajánljuk a közönség támogatásába néhány előadást.

Jobb, mint a francia cognac.

VILÁGOS
MARTY COGNAC

Legelőkelőbb márka

Irodalom.

Uj nótáskönyv. Most jelent meg Fráter Lóránd legújabb nótáskönyvének II-ik kötete 20 legújabb dal tartalommal Nador Kálmán fővárosi zeneműkiadónál. Az új kötetben a hívaló dalköltő legszebb alkotásai, u. m. „A templomba”, „Bíró uram”, „Fecske-madár”, „Hajnalodik”, „Messze, messze Cziko-szágban”, „Miért nem születél te a mi kis falunkban” stb. bebefoglaltatnak.

A csinos kiállítású zsebkönyvecske kemény kötésben jelent meg zongorára és énekre. Ára 2 korona.

Mellegleg ajánljuk a dalkönyv beszerzését a dalköltőknek annál is inkább, mert valószínűleg hamarosan szét fogják kapkodni a köteteket. Ugyanis a kis dalkötet iránt már megjelenése előtt eddig nem tapasztalt érdeklődés mutatkozott annyira, hogy több ezer példány előjegyzésben kelt el; tehát a kiadó már csak csekély készlet felett rendelkezik.

Megrendelhető a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében) Székelyudvarhelyt.

Közönség köréből.*

Felelet Kiss Mózes tanító urnak.

Hogy az epedve várás ne emészsze — úgy, mint a zsiros állásért való vagyódás — sietek válaszolni, annyival inkább, mert az illemszabályok ama pontját, mely azt tartja, hogy nyíltan feltett kérdésre is illő válaszolni, szeretem tiszteletbe tartani. Csak sajnálattal látom, hogy az én — ön által „nagynek és tekintélyesnek” nevezett — ellenfelem, az illemlen túl tette magát. De hát ez mindig a jó izléstől függ.

Valóban örvendeni tudok, hogy véletlenül épen én vagyok a lelkész-köri jegyző, mert hivatalos tudósításomból kifolyólag ön belém köt. Ebből kifolyólag egyet-mást én is személyileg megmondhatok önnek. Mígta b. személyét van szerencsém megismerni, észrevettem, hogy bizonyos nagyfokú feltűnni vágyással vágyott a közéleti szereplésre. Az ilyen kaliberű egyéneknek — úgy hallottam — jól esik, ha nyilvánosan legyezgetik. Ezért vállalkozom arra, hogy midőn közérdekű tudósításomból kifolyólag engem támad, bár egészen a közleménnyel össze nem függő dolgokról tesz kérdéseket (Bedőné és a bor ára), mégis feleljek közleményére és kérdéseire.

Azon, hogy „a lelkész-kör bizalom nyilvánításához nincs semmi köze”, végtelenül örvendek nemcsak én, hanem — állithatom — minden lelkész-társam. Mert ha ön még ide is beférkőzhetne romboló erejével és természetével, lelkész-körünk eddig rég szét lett volna robbantva. Eleget működött ön lútkon és nyilván a lelkészek ellen, tanu reá egy pár partialisi gyűlöletünk; jó, hogy legalább lelkész-körünkben békén lehetünk az ön személyiségétől.

De mindjárt utána megcáfolja ezt a fenti kijelentését, mert azt írja, hogy a bizalom nyilvánításával kéni lehetett volna! Ezt magyarul úgy nevezik: következetlenség. Ez bizonyosan megcsik, közéletünk nagy szereplőivel.

A „zsiros állás” az ön kedvelt kifejezése (Lásd: Keresem az igazságot) Tiltakozom, hogy nekem tulajdonítsa, mert az, az ön vágyait jellemzi! „Illetlen, durva támadás” sem az én egyéni kifejezésem, hanem sajnálattal kell bevallanunk, hogy lelkész-körünk nem talált szolidabb kifejezést az ön közéleti kirohanásának jellemzésére! És mégis ön nem arra igyekezett feleletet adni, hogy miért használta ama parlágias kifejezéseket, hangnemet s hogy méltó-e az, — nem ön-höz, hanem egy népnevelőhöz? hanem mert nem tudván megkülönböztetni az egyesüle-

tet az egyes egyéntől, engem von kérdőre a támadásért (o sancta simplicitas) e dologhoz egyáltalában nem tartozó 6 kérdésben.

Epedve várja uram a feleletet! Nehogy elepedjen drága szíve még a zsiros állás előtt, szolgáljanak feleleteim enyhítő cseppként (óránként egy evő kanállal) megbántott szívének.

1. Igaz Kiss Ur, hogy olyan szerencsés voltam, hogy a többi 6000-el (nagy szám) Ön mellett éljenzhettem és tapsolhattam. Mert állítom most is, hogy a hálátlanságot elítélem. Abban a tudatban voltam s másoktól is így hallottam, hogy az ön által lepecskondiázott egyén, bizalmas összeköttetésben állott azzal a nagy államférfiúval. Ha tehát a hálátlanság erősebb kifejezéseket adott ajksira, beismerem, hogy ön mellett éljenztem én is! De az már kérdés, hogy ama nagynevű államférfiu egyéniségével összefert volna-e, hogy valaki magán tisztességéről becsmerőleg nyilatkozzék! Mert nem mindenki ön s én nem mindenki. Politikai dolgokból kifolyólag könnyen belenyulnak az egyén magán és családi becsületébe, — velem is megtörtént — csak hogy az emberek tovább kell látni az orránál, még ha az nagy is! Vallás-erköles, társadalmi, családi téren, az ön által megtámadott egyént — bármennyire fáj is önnek — közéleti munkásságáért becsülni tudom!

2. Szegény egyház k vannak, rosszul díjazott papi állások nincsenek. A törvény által megszabott 1600 korona mindenütt megvan. Egyházunkban az ujjaimon meg lehet jól számlálni a zsiros állású egyh. közsegeket. Szerencsétlen rendszerű papválasztási törvényeink miatt sehohsem tudok tömeges jelentkezéseket, mert mire megindjuk, hogy valamely zsiros állás megüresedett, már be is van töltve, sokszor kedvelt egyénekkel. Ezért lett volna ön jó e pályára! Tehát itt is hamis a logikája.

3. Dehogy bün a zsirosabb állásra való pályázat! 20 éves tanítói működés után éppen nem! Csak hogy nem időmös ajtóstól neki rontani s mindenkit öklölni, aki utban áll. Azt mondja a latin közmondás: „megvan mindennek a maga módja”. Ha ön az egyh. vezetőnk intésére hallgat s nem pellengérezzi ki soráiban a közbeesülésben álló „esperesi apóst”, ki sok jóindulattal, hogy ne mondjam elnézéssel volt önnel szemben, talán kerülő uton hamarabb célt ér vala.

Az egyház autonóm joga elsőbbség az ön személyénél i.

4. Ha a tanítótság összetartana, bizony hatalmas dolgokat mivelhetne, csak az össze tartás nem ott kezdődik és nem abban rejlik, hogy a pappk ellen agítáljunk s ugrassuk tanító társainkat; már a ki ugrik!

Elterjedt öröklődő betegség ez a három protestans felekezettel! Okát is tudom, csak most nem írom ide!

5. Hallott-e ön, Kiss Ur, rosszul sikerült viccet? Bizonyosan igen, még mondhatott is. Arra szoktak mondani: „annyira magas, hogy nem értem”. Ilyen e pont alatti kérdése. Annyira magas és Önt jellemző nagyot mondani akarás (bámulj a szellemi sziporkán!), hogy egyszerű eszemmel nem tudom megérteni mire vonatkozik. Ha kégyes leend torzsás tartalmát vegyelemezni, köszönettel veszem és felelek rá, ha tudok!

6. Beismerem, hogy a városfalvai kerület választóinak kétharmad része ön szerint „nem akarván a tövisről szőlőt szedni, függet mutatott nekem”. S ez fáj önnek?! Oh minő farizeusi emberszeretet! Csakugyan az én kicsinyisémet s az ön közéleti nagy alakját tekintve, elgondolom most, hogy milyen más lett volna a választási szintér ha az ön közéleti színes alakja tűnik fel! Mert a mint önmaga beismeri saját szavaival: „kaptam elismerést eleget” (L. „Keresem az igazságot” c. közleményt). Valóban a szerénytelen-

ségnek meglehetősen fokra való eljutása szükséges ahhoz, hogy valaki saját magáról így nyilatkozzék. Ön úgy látszik ezt a fokot elérte. Pedig a közpéldaszó azt mondja, hogy az öndicséretnek va amivel alábbvaló szaga van a patsuli illatnál.

Mindhiába én megbuktam s ön ezt felév mulva is szívére hordozza! De nyugtassa meg magát kedves Ur, hogy én nem vagyok közéleti nagy alak, hogy a miniszter a barsonyszekébe illessen a folyamodásom megírása veget!

Ha csakugyan a nép önkéntes megnyilatkozása lett volna, hogy nem kell a „tövisről szőlő”, szó nélkül megnyugszom, de mert positive tudom, hogy ott volt hátmegett a közög. hív. hatalom Luciferje, ki velem szemben a szépet adta, hátam megett meg — a bőrért feltve — azt tette, a miket megirtam, ezt nem tudtam elhallgatni. Azért én a népet nem hibáztatom! Nekem bő elégtétel az, hogy minden hivatalos nyomás mellett is, híveim melletttem voltak.

Kérem hát, ne epossze nagy szívet! Köszönöm aggódo gondoskodását, de nem kérek belőle! Keresse ön csak tovább az igazságot! Ne faragjon felre!

Parancsol-e még függet? Szívesen állók rendelkezésére, sőt mondja meg annak, — az ön által nagynek és tekintélyesnek hívott urnak is, hogy az ő feleleteit is még várom! Nincs semmi okom félni a nyilvánosságtól! Tévdeéseim, hibáim — mint minden embernek — nekem is vannak, de az ál — hamis rosszindulatu utakon való járástól, óvakodom Szeretem a nyílt egyenesességet. Tudom, hogy ez napjainkban sokak szemében hiba, de én úgy tanultam: „eltávoztassátok az álnokságot”.

Melyek után vagyok ön irányában Homoródszentpál, 1911. május 31. illető tisztelettel:

Ürmösi József
unitárius lelkész.

* E rovatban közlöttekért a beküldő felelős Szerk.

— A „Vasárnapi Ujság” május 28-iki száma szép képekben közli a legfrissebb aktualitásokat, köztük a franciaországi repülőgépek katasztrófa képeit s az áldozatul esett minisztereket, a türini kiállítás Ennepeket, a tavaszi löverseny, Strauss „Rózsalovag” jának budapesti előadását (feltűnő szép képekben), úgy közlemény a sárközi nép művészetét mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Szász Béla és Mezey Sándor verse, Kaffka Margit novellája, Rákósy Viktor regénye, Marcelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: az elhunyt báró Bánffy Dezső arcképe, kép Achim Andrást temetéséről, Mahler Gusztáv és Harmat Hedvig arcképei, a budapesti katonai díjlovaglás nyertesei, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre öt korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. regius. H. Fáradságos és nagy türelmet igénylő betűkkel írt tájékoztató írását köszönettel vettük s alkalom szerint — utána járva az abban feltárt visszaéléseknek — felhasználjuk. Azonban máskor teljesen felesleges az írásváltoztatás — veitünk szemben kik becsületbeli kérdésnek tekintjük a szerkesztői titoktartást. Hiszen nem egy esetünk volt már, hogy mások írása, igazságos információja miatt — bennünket fűldöztek. De arra eset még nem volt és nem is lesz, hogy a hozánk — közérdekű igazságok bizalmas közlésével — forduló becsületet hazafiakat, bármily körülmények között is kiszolgáltassuk. Tehát csak bizalom és bátorság! Mi a közédék becsületet szolgálalára esküdtünk s azt teljesíteni is kívánjuk. Ha e nehéz és tövises utakon becsületet gondolkozásu embertársaink támogatnak, annál jobban tudjuk a köz javát előmozdítani. A sajtó szabadsága, melyre 1848-ban vitéz honvédeink kiküzdöttek és a melyért oly sok drága vér áztatta hazánk földét, mindnyáknakunké. Gondolatait sajtó utján tehát mindenké szabadon közölheti és terjesztheti. Ezt csak azok nem szeretik, akiknek „vaj van a fejükön” és attól tartanak hogy a nyilvánosság fényes napja leolvastja...

FIGYELEM!

AIDA VERGE és BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.

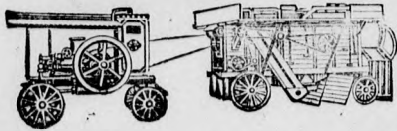
ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Világazon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

„M. J. J. J.” — Papa megengedél! Hisz' vala-
lodi Jacobi-tele Antikvitatúra hű-
velők fűdőhozani!

!! MOTOROK !!

Legjobb, legmegbízhatóbb üzemű benzomotorok, eséplőkészletek, benzomotoros magánjárók, eredeti Svéd nyersolajmotorok és szívógázmotorok kedvező fizetési feltételekkel, több évi jótállással kaphatók.

Karczag Testvérek
Budapest, V., Aulich-utca 7.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

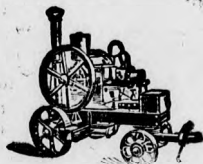
Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**
Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

CLIMAX

nyersolaj-motorok, lokomobilok és benzin-eséplőgarnitúrák

Teljes gyári szavatosság!
Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve.
Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok! Kérjen díjtalan ajánlatot!
Bachrich és Társa
motorgyári fióktelepe **Budapest,**
Szabadság-tér 17. sz. (Tözsdep.)

Névjegyek Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyászjelentések** ugyintén mindenféle **könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok** izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos üzemre berendezett **könyvnyomdát és könyvkötő-intézetet** Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Eladó ház Székelyudvarhelyt, a Temető utcában 3 szám alatt. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonosnál

Stoch Cognac gyógyyszer

Garantált valódi borpárlat. Ezese a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van

Síremlékek és lépcsőkövek

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52-ik szám alatt

Imreh Márton kőfaragómester üzletében kaphatók a legújatosabban. Elvállal egyéb építészeti munkát is. Erősségért és tartósságért jótállást vállal.

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül HIRDESEN tehát nincs forgalom! HIRDESEN tehát a Székely-Udvarhelyben.

NIGRIN
(Fernolent)
alegjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállítás arany éremmel kitüntetve

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbízatásból azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken mint vevő résztvesz. Arany, brilliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvösmester.

Kolozsvárt.
Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.
Sürgőnycim: **Dietrich ékszerész Kolozsvár**

Új kőfaragó és sírkőraktár

Székelyudvarhelyt, Bethlen-utca 54 sz., a vasúti állomás mellett.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy Székelyudvarhelyt egy kőipari műhelyt és sírkőraktárt nyitottunk. — Szakképzettségemet ez előtt 11 évvel a székelyudvarhelyi állami kő és agyagipari szakiskolában szereztem. Azóta a mai napig ugy Budapesten, mint Magyarországon és Csehország nagyobb kőipari műhelyébe megszokás nélkül dolgoztam, a miről bizonyítványaim tanuskodnak. — Elvállalom sírkövek, síremlékek, sírkőkerítések, oltárok, oszlopok, kerti és szobadíszek, márványmosdók, asztal-lapok, hidak, kölépcsők, valamint a szakmához tartozó összes munkálatokat a legzebb kivitelben szolid és olcsó árak mellett — különböző hazai és külföldi *fekete, szürke, fehér és vörös márványokból, gránit, szienit, labrador és trachit kövekből.* — Kivonatira rajzokat, mintaköveket és költségvetést díjtalanul. — Nagybecsű megbízásokat kerve

Fancsal B. és Társa
kőipari vállalata.

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári áron szállítanak **Betegh Pál** könyvnyomdát- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

Nagy feladat mai napság

lánnyokat jól nevelni. Pedig az emberiség boldogsága nagyrészt ebből függ. Ezt a nehéz munkát rendkívül megkönnyebbiti **Dolinay Gyula** főszerkesztő „**Lányok Lapja**” mely havonként kétszer 1-én és 15-én igen sok képpel és oly kiválóan hasznos, szórakoztatva oktató s háziassan nevelő gazdag tartalommal jelenik meg, hogy azt bárki a legnagyobb lelkiismerettel adhatja leánygyermekéi kezébe. Az előfizetési ára csak két korona negyedévenként. Mutatványzámmal a „Székely-Udvarhely” re való hivatkozással ingyen küld a „Lányok Lapja” kiadóhivatala Budapest, VIII. Mária-utca 42.

B O R !

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hölgyeink figyelmébe.

Budapestről most érkezett Székelyudvarhelyre (lakása: Iskola utca 18. sz.) **Sina Lajosné fodrásznő.** A legelőkelőbb hölgyek közeben fesült és nyert megelégedést. Kéri a hölgyek nagybecsű partifogását.

Gróf Teleki László Gyula
boroskrakkói (erdély-hegyaljai) pincéjéből
eladásra kerülnek a következő saját termésű borai:

I. Asztali borok:	II. Fajborok:
Fehér bor	Sauvignon
1909. évi finom Sombor 80 f.	1897., 1899. évi 140 f.
1909. Finom-vegy asztali 64 f.	Sauvignon
Asztali borok csak 50 litertől kezdve hordókban árulhatnak.	1894. évi igen finom 300 f.
	Fajborok 50 literen felüli mennyiségben hordókban is adatnak el, lit. fenti áron.

Hordó, csomagolás, fuvar önköltségen számítatik. Edények a felszámított árban egy hónapon belül francó küldve, visszavétnek.
Küldemények utánvét mellett megrendelő veszélyére és költségére eszközöltetnek.
Megrendeléseket elfogad:
.. az Uradalmi Intézőség Boroskrakkón ..
(u. p. és távirida Magyarigen). Vasut: Sárd—Magyarigen, Alsófehérmegyében.

ÉRTESETÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel
Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.
Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év oia legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsolésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.